

Nr 117.

Av herr **Andersson, Elof, m. fl.**, om ändrad ordning för tillsättande av ständig adjunktsbefattning.

Då sättet för tillsättning av prästerliga tjänster reglerades genom fjolårets lagstiftning, gåvos därmed endast bestämmelser rörande befordran till ordinarie tjänster. Bland de extra ordinarie prästerliga befattningarna är tjänsten som ständig adjunkt av särskild betydelse i flera hänseenden. Först och främst förekomma sådana tjänster i avsevärd omfattning. Vidare kunna adjunktsbefattningarna med hänsyn till tjänstgöringens varaktighet i viss mån jämföras med ordinarie tjänster. Den, som förordnats till ständig adjunkt, torde — såvida han ej låter fel eller försummelse i tjänsten komma sig till last — få behålla förordnandet till dess han vunnit befordran till annan tjänst. Sådan befordran ernås ofta till annan prästerlig befattning i samma pastorat, där adjunkten haft tillfälle att genom sin tjänstgöring vinna personliga förbindelser, vilka merendels bli utslagsgivande vid val till ordinarie tjänst. Erfarenheten visar, huru svårt det är även för en bättre meriterad prästman, som kommer från annat håll, att göra sig gällande i konkurrens med den, som haft förmånen av personlig kontakt med pastoratsborna. Förordnandet som adjunkt innebär därför ofta en ganska säker utsikt att i sinom tid erhålla ordinarie befattning i pastoratet.

Vid sådant förhållande ligger det tydligen särskild vikt på att vid förordnande av ständig adjunkt den för befattningen i fråga bäst kvalificerade till buds stående prästmannen utses till befattningen. Av särskild betydelse är ock, att tillsättningen sker under sådana former, att ingen misstanke om mannamån uppkommer och vederbörlig kontroll kan utövas. Detta sistnämnda krav kan näppeligen anses tillgodosett för närvarande. Domkapitlen tillsätta adjunktsbefattningarna utan ansökan. Härigenom vinnes ej tillräcklig kännedom om vilka prästmän, som önska ifrågakomma, ej heller torde finnas någon möjlighet att bringa beslutet om tillsättning under Kungl. Maj:ts prövning, då ingen lär kunna betraktas som part i ärendet och därigenom klagoberättigad. Alldeles särskilt tungt väga dessa synpunkter vad angår Stockholm, enär prästmän från hela riket äga befordringsrätt dit. Konsistoriet kan därför svårligen under hand vinna kännedom om vilka präster, som vilja komma i åtanke vid ett adjunktsförordnande, och utvälja den

mest kvalificerade av dessa. Men även vad angår riket i övrigt lära de påtalade förhållandena ingalunda sakna betydelse.

Det kanske mest betänkliga i den nuvarande ordningen torde vara, att den praktiserade tillsättningsproceduren är ägnad att framkalla misstankar om att fullt objektiva synpunkter ej alltid anläggas vid förordnandet av adjunkter. Då såsom i huvudstaden kyrkoherdarna själva som medlemmar i konsistoriet ensamma bestämma i förevarande hänseende, kan allmänheten lätt få den föreställningen, att personliga relationer väga tyngre än skickligheten för tjänsten. Även om med visshet kan antagas, att dylika misstankar sakna grund, torde det vara synnerligen angeläget att undanröja möjligheten till deras uppkomst. I detta som i andra fall bör formen för tjänstetillsättningar vara sådan, att lämplig kontroll över desamma kan äga rum.

De för uppnåendet av här avsett ändamål erforderliga bestämmelserna torde kunna utfärdas av Kungl. Maj:t i administrativ ordning.

Vi tillåta oss hemställa,

att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, det täcktes Kungl. Maj:t taga under övervägande att utfärda föreskrift därom, att befattning som ständigt adjunkt skall av domkapitel tillsättas, efter det befattningen kungjorts till ansökan ledig, ävensom att meddela bestämmelser om rätt till klagan över domkapitlets beslut angående tillsättande av dylik befattning.

Stockholm den 21 januari 1935.

Elof B. Andersson.

P. Sandström.

Axel Löfvander.
